

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδότησεως: 202/2015

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(ΤΜΗΜΑ Γ)

Συνεδρίαση της 28 Σεπτεμβρίου 2015

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Βασιλική Δούσκα, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ.

Μέλη: Παναγιώτης Παναγιωτουνάκος, Παναγιώτης Σπανός, Ευγενία Βελώνη, Νίκη Μαριόλη, Κωνσταντίνος Κατσούλας, Αθηνά Αλεφάντη, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής: Θωμάς Καζάκος, Πάρεδρος ΝΣΚ.

Αριθμός Ερωτήματος: Αριθ. πρωτ. 6132/31-8-2015 έγγραφο ερώτημα του Πρύτανη του Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

Ερώτημα: Δυνατότητα ή μη χορήγησης άδειας χωρίς αποδοχές σε Καθηγητή Α.Ε.Ι., αμέσως μετά τη λήξη της επιστημονικής του άδειας.

Επί του ανωτέρω ερωτήματος, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Γ) γνωμοδότησε ομόφωνα ως εξής:

I. Ιστορικό

Εκ του εγγράφου της ερωτώσης υπηρεσίας και των στοιχείων του φακέλου που το συνοδεύουν προκύπτει το ακόλουθο πραγματικό:

Ο Δ.Α., Επίκουρος Καθηγητής του Τμήματος Βαλκανικών, Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας έλαβε επιστημονική άδεια για ένα έτος από 1-10-2014 μέχρι 30-9-2015, από τη λήξη της οποίας ζήτησε τη χορήγηση άδειας χωρίς αποδοχές για ένα έτος από 1-10-2015 μέχρι 30-9-2016 για σοβαρούς οικογενειακούς λόγους, οι οποίοι συνίστανται, σύμφωνα με το υποβληθέν υπόμνημά του, στην αντιμετώπιση δύσκολης περίπτωσης εγκυμοσύνης της συζύγου του, η οποία απαιτεί την κατ' οίκον παρουσία του και υποστήριξη καθώς και την επί μακρόν νοσοκομειακή παρακολούθηση.

Επί του αιτήματος του ενδιαφερομένου για τη χορήγηση της άδειας έχει εκδοθεί η 10/θέμα 3ο/22-6-2015 σχετική θετική απόφαση της Κοσμητείας της Σχολής Οικονομικών και Περιφερειακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας με τη διαπίστωση ότι δεν παρακωλύονται οι εκπαιδευτικές ανάγκες των προγραμμάτων σπουδών στα οποία συμμετέχει αυτός, κατά το στάδιο δε της εξέτασης και έγκρισης του αιτήματος από τον Πρύτανη του Πανεπιστημίου και στα πλαίσια του ανακύψαντος προβληματισμού, υποβλήθηκε το εξεταζόμενο ερώτημα, ενόψει των προβλέψεων της παραγράφου 4 του άρθρου 27 του ν. 4009/2011.

II. Α. Νομικό πλαίσιο

Με τις διατάξεις του άρθρου 27 του ν. 4009/2011 «Δομή, λειτουργία, διασφάλιση της ποιότητας των σπουδών και διεθνοποίηση των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων» (Α' 195), όπως το πρώτο εδάφιο της παρ. 5 αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 39 του ν. 4186/2013 (Α' 193) ορίζεται ότι: *"1. Οι Καθηγητές του ιδρύματος έχουν δικαίωμα επιστημονικής άδειας με πλήρεις αποδοχές ενός έτους για κάθε έξι έτη υπηρεσίας ή έξι μηνών για κάθε τρία έτη υπηρεσίας. Η επιστημονική άδεια χορηγείται με πράξη του πρύτανη, ύστερα από εισήγηση του κοσμήτορα και απόφαση της κοσμητείας, στην οποία αναφέρεται ο τρόπος κάλυψης των εκπαιδευτικών αναγκών των προγραμμάτων σπουδών στα οποία συμμετέχει ο διδάσκων και αιτών την επιστημονική άδεια. Η αίτηση για εκπαιδευτική άδεια συνοδεύεται από το προτεινόμενο πρόγραμμα επιστημονικής δραστηριότητας. Ο καθηγητής μετά τη λήξη της άδειας του υποβάλλει στον πρύτανη ή τον αρμόδιο αναπληρωτή*

πρύτανη έκθεση σχετική με την υλοποίηση του προγράμματος που είχε προτείνει. 2. Το δικαίωμα για λήψη της επιστημονικής άδειας μπορεί να ασκηθεί μόνο μέσα σε τρία έτη από τη συμπλήρωση τριετούς υπηρεσίας στο ίδρυμα. Δεν παραγράφεται το δικαίωμα επιστημονικής άδειας αλλά αθροίζεται με εκείνο της επόμενης εξαετίας ή τριετίας, αν η άδεια δεν χορηγηθεί μέσα στο προβλεπόμενο χρονικό διάστημα για λόγους που δεν αφορούν το πρόσωπο του αιτούντος. Η επιστημονική άδεια δεν χορηγείται σε Καθηγητές που απέχουν λιγότερα από τρία έτη από τη συνταξιοδότηση τους. 3. Οι Καθηγητές που κατά τη διάρκεια της επιστημονικής τους άδειας στην αλλοδαπή συνεργάζονται χωρίς αμοιβή με ανώτατα εκπαιδευτικά ή άλλα ιδρύματα του εξωτερικού, λαμβάνουν τις πλήρεις αποδοχές τους προσαυξανόμενες κατά 80%. 4. Κάθε καθηγητής υπηρετεί στο ίδρυμα για τρία έτη μετά τη λήξη της επιστημονικής του άδειας, άλλως του καταλογίζονται οι αποδοχές που έλαβε κατά τη διάρκεια της άδειας αυτής. 5. Επιτρέπεται, ύστερα από εισήγηση του Κοσμήτορα, απόφαση της κοσμητείας και σχετική πράξη που εκδίδεται από τον Πρύτανη, μετά από έλεγχο νομιμότητας και σκοπιμότητας, η χορήγηση άδειας χωρίς αποδοχές σε καθηγητές του ιδρύματος, εφόσον δεν παρεμποδίζεται η ομαλή λειτουργία της σχολής. Κατά το διάστημα της άδειας άνευ αποδοχών το σύνολο των συνταξιοδοτικών, ασφαλιστικών και λοιπών εισφορών για τον καθηγητή καταβάλλονται από τον ίδιο. 6. Ο συνολικός χρόνος χορήγησης αδειών άνευ αποδοχών σε κάθε καθηγητή δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία έτη. 7. ....".

B. Ερμηνεία - ανάλυση

Από τις προαναφερθείσες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς και σε συνδυασμό μεταξύ τους, συνάγονται τα ακόλουθα:

Σύμφωνα με τις ως άνω διατάξεις των παραγράφων 1-4 του άρθρου 27 του ν. 4009/2011, στους Καθηγητές των Α.Ε.Ι. χορηγείται, υπό τις οριζόμενες σ' αυτές προϋποθέσεις, επιστημονική άδεια μέχρι ενός έτους για κάθε έξι έτη υπηρεσίας ή έξι μηνών για κάθε τρία έτη υπηρεσίας, με καταβολή σ' αυτούς των πλήρων αποδοχών τους, προσαυξανόμενων κατά ποσοστό 80%, στην περίπτωση επιστημονικής άδειας στην αλλοδαπή, κατά τη διάρκεια της οποίας

συνεργάζονται χωρίς αμοιβή με ανώτατα εκπαιδευτικά ή άλλα ιδρύματα του εξωτερικού.

Ο σκοπός χορήγησης της επιστημονικής άδειας συνίσταται στον εμπλουτισμό των γνώσεων των Καθηγητών Α.Ε.Ι. με τη συμμετοχή τους σε ερευνητικό ή εκπαιδευτικό έργο άλλου Α.Ε.Ι. ή επιστημονικού φορέα της ημεδαπής ή της αλλοδαπής (ΝΣΚ 285/2012, 519/2006) και στην επωφελή αξιοποίηση της επιστημονικής τους εξέλιξης από το Ίδρυμα στο οποίο υπηρετούν, με την πρόβλεψη της υποχρέωσης αυτών να υπηρετήσουν σ' αυτό επί τρία έτη μετά τη λήξη της επιστημονικής τους άδειας, σε περίπτωση δε μη εκπλήρωσης της υποχρέωσης αυτής, τους καταλογίζονται οι αποδοχές που έλαβαν κατά τη διάρκεια της επιστημονικής τους άδειας.

Η ως άνω υποχρέωση της τριετούς υπηρεσίας αυτών, η οποία αφορά προφανώς σε παροχή πραγματικής υπηρεσίας αυτών προς το Ίδρυμα, διότι μόνο έτσι πληρούται ο σκοπός της επωφελούς αξιοποίησης της επιστημονικής τους εξέλιξης από το Ίδρυμα, θεσπίσθηκε για να διασφαλιστεί ότι το μέλος Δ.Ε.Π., το οποίο έλαβε την επιστημονική άδεια - με αυξημένες μάλιστα αποδοχές - και διεύρυνε τις γνώσεις του στο γνωστικό του αντικείμενο, θα προσφέρει και μάλιστα επικαίρως και για ικανό χρονικό διάστημα τις υπηρεσίες του στο Ίδρυμα, επ' ωφελεία αυτού και προς εκπλήρωση της αποστολής που επιτελεί σύμφωνα με το Σύνταγμα. Με τον τρόπο αυτό θέλησε ο ιστορικός νομοθέτης να εξισορροπήσει την απώλεια που υπέστη το Α.Ε.Ι., στερούμενο τις υπηρεσίες του μέλους Δ.Ε.Π. καθ' όλο το διάστημα της επιστημονικής του άδειας.

Ειδικότερα, από τη γραμματική αλλά και τελεολογική ερμηνευτική προσέγγιση των εν λόγω διατάξεων, προκύπτει ότι ο κατά τα ανωτέρω σκοπός του νόμου επιτυγχάνεται, με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, αν το μέλος Δ.Ε.Π. παράσχει τις γνώσεις, που απέκόμισε, στο Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα αμέσως μετά τη λήξη της επιστημονικής του άδειας, ούτως ώστε να μεγιστοποιηθεί η ωφέλεια του Ιδρύματος από την εκπαίδευση που έλαβε το μέλος Δ.Ε.Π., τις υπηρεσίες του οποίου στερήθηκε το Ίδρυμα για μεγάλο χρονικό διάστημα (πρβλ. ΕΣ 2146/1995, IV Τμήμα).

Με τις διατάξεις, περαιτέρω, των παραγράφων 5 και 6 του ίδιου άρθρου προβλέπεται, κατ' εξαίρεση από τον κανόνα ότι οι άδειες χορηγούνται με αποδοχές, η χορήγηση άδειας χωρίς αποδοχές στους Καθηγητές των Α.Ε.Ι., οι λόγοι χορήγησής της οποίας μπορεί να αφορούν σε οποιαδήποτε ανάγκη αυτών, αφού ο νόμος δε διακρίνει. Η άδεια αυτή χορηγείται υπό την προϋπόθεση ότι δεν παρεμποδίζεται η απρόσκοπτη διδακτική-εκπαιδευτική, ερευνητική-επιστημονική και διοικητική λειτουργία του Ιδρύματος κατά το διάστημα της άδειας και συνεπώς για τη χορήγησή της γίνεται στάθμιση των αναγκών του Καθηγητή με τις ανάγκες γενικά (διδακτικές-εκπαιδευτικές, ερευνητικές-επιστημονικές και διοικητικές) του Ιδρύματος, σε τρόπο ώστε να είναι ευχερής η διακρίβωση της συνδρομής της προβλεπόμενης στην παράγραφο 5 δυνατότητας, συναγόμενης δια της λέξης «επιτρέπεται», να χορηγηθεί η αιτηθείσα άδεια, το χρονικό διάστημα της οποίας, σε κάθε περίπτωση, δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο της τριετίας (ΝΣΚ 171/2015, 353/2013), ενώ κατά τη διάρκειά της, οι συνταξιοδοτικές, ασφαλιστικές και λοιπές εισφορές καταβάλλονται από τους ίδιους. Η άδεια αυτή χορηγείται ύστερα από εισήγηση του Κοσμήτορα, απόφαση της Κοσμητείας της Σχολής και σχετική πράξη του Πρύτανη του Πανεπιστημίου, μετά από έλεγχο νομιμότητας, ο οποίος συνίσταται στη διαπίστωση της συνδρομής των νομίμων προϋποθέσεων για τη χορήγησή της και σκοπιμότητας, ο οποίος συνίσταται στη διαπίστωση ότι δεν παρεμποδίζεται η απρόσκοπτη διδακτική-εκπαιδευτική, ερευνητική-επιστημονική και διοικητική λειτουργία του Ιδρύματος κατά το διάστημα της άδειας. Πέραν, όμως, της συνδρομής των ως άνω προϋποθέσεων, θα πρέπει να θεωρηθεί ως αυτονόητη προϋπόθεση για τη χορήγηση της άδειας χωρίς αποδοχές και η προηγούμενη εκπλήρωση της υποχρέωσης της τριετούς πραγματικής υπηρεσίας των μελών Δ.Ε.Π., που έλαβαν επιστημονική άδεια, στο Ίδρυμα αμέσως μετά τη λήξη της επιστημονικής τους άδειας, που προβλέπει η παράγραφος 4 του άρθρου 27 του ν. 4009/2011.

III. Υπαγωγή - Συμπέρασμα

Ενόψει των προεκτιθέμενων, ο Δ.Α., Επίκουρος Καθηγητής του Τμήματος Βαλκανικών, Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών του Πανεπιστημίου

Μακεδονίας, ο οποίος έλαβε επιστημονική άδεια για ένα έτος από 1-10-2014 μέχρι 30-9-2015, από τη λήξη της οποίας ζήτησε τη χορήγηση άδειας χωρίς αποδοχές για ένα έτος από 1-10-2015 μέχρι 30-9-2016 για σοβαρούς οικογενειακούς λόγους, δεν δικαιούται της αιτηθείσας άδειας χωρίς αποδοχές, ενόψει της υποχρέωσής του να υπηρετήσει και να παράσχει πραγματικώς τις υπηρεσίες του στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας επί τρία έτη αμέσως μετά τη λήξη της επιστημονικής του άδειας, η μη εκπλήρωση της οποίας συνιστά αρνητική προϋπόθεση για τη χορήγηση της άδειας χωρίς αποδοχές.

IV. Απάντηση

Κατ' ακολουθίαν των προεκτεθέντων, στο τεθέν ερώτημα αρμόζει η απάντηση ότι δεν είναι δυνατή κατά νόμο η χορήγηση άδειας χωρίς αποδοχές σε Καθηγητή Α.Ε.Ι., αμέσως μετά τη λήξη της επιστημονικής του άδειας.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 2 - 10 - 2015

Η Πρόεδρος

Βασιλική Δούσκα

Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Ο Εισηγητής

Θωμάς Καζάκος

Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Γίνεται αποδεκτή

Θεσσαλονίκη 18-10-2015

Ο ΠΡΥΤΑΝΗΣ

**ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΣΑΠΡΑΝΗΣ**